GRØNLAND

Jóan Pauli Joensen
rektari á Fróðskaparsetri Føroya

Lærarar, studentar og starvsfólk uttanfyri gomlu húsini hjá Ilisimatusarfik

Illisimatusarfik – grønlendska fróðskaparsetrið

Eftir eina rímiliga langa fyrireikingartíð var grønlendska fróðskaparsetrið Ilisimatusarfik sett á stovn í 1984. Í fyrstani var tað í húsi saman við bókasavninum, men seinni fekk Ilimatusarfik egin hús. Hatta var í einum gomlum húsum niðri við sjóvarmálan, sum Herrenhutarnir høvdi bygt í síni tíð sum missiónsstøð.

Eins og á Fróðskaparsetrinum gekk alt spakuliga at byrja við, men so við og við kom meira ferð á. Studentatalið liggur í dag undir 200, nakað sum á fróðskaparsetri Føroya. Á sjálvum Ilisimatusarfik eru tað nú 4 deildir, sum eru:

Deildin fyri fyrisiting.
Deildin fyri máli, samskifti og fjølmiðlan
Deildin fyri gudfrøði
Deildin fyri mentan og samfelagssøgu

Samansjóðing av fleiri stovnum

Umframt Ilisimatusarfik hava tað eisini verið aðrir sjálvstøðugir hægri skúlar í Grønlandi. Fleiri av hesum eru frá 1. januar 2008 við lóg lagdir saman í ein stovn.

Umframt tær gomlu deildirnar so eru nú hesir stovnarnir sjóðaðir saman við Ilisimatusarfik:

Læraraskúlin – Ilinnarfissuaq, ein yvirbygningur oman á læraraútbúgvingina - Inerisaavik, har tað ber til at taka master- og kandidatútbúgving í útbúgvingarvísindum, sosialráðgevaraútbúgvingin, sjúkrarøktarfrøðingaútbúgvingin og journalistútbúgvingin.

Øllum eru kortini enn ikki rúm fyri á nýggja Ilimmarfik, men har er ríkiligt pláss til at byggja á afturat. Ilimmarfik er enn bert eitt fyrsta byggistig. Við samanleggingin kemur samlaða studantatalið á Ilisimatusarfikk at økjast nógv, samstundis sum krøvini til allar útbúgvingar verða økt munandi. Í so máta er gongdin í Grønlandi ikki stórt øðrvísi enn í Føroyum. Ein munur er kortini, og hann er, at á Ilisimatusarfik eru tann allarstørsti parturin av lærarunum útlendingar, fyrst og fremst danir. Eitt nýtt ættarlið av vælútbúnum grønlendingum er á veg, og hesi koma skjótt at gera seg galdandi innan fyri nýggju karmarnar.

Náttúrustovnurin

Nátturustovnurin Pinngortitaleriffik – Grønlands Natutinstitut liggur eitt hanagleiv frá Ilimmarfik, og er teknað av sama arkitekti. Kortini tyktist ikki sum at nakar á nátturuinstituttinum var serliga heitur fyri einum samstarvi millum Ilisimatusarfik og Pinngortitaleriffik, sum er ein reinur granskingarstovur við ongari undirvísing.

Eitt, sum eyðkennir universitetsundirvísingina á Illisimatusarfik er, at har verður als ikki undirvíst í náttúruvísindum. Tað er eingin náttúruvísindadeild á Ilisimatusarfikk, tíansheldur nøkur náttúruvísindalig útbúgving. Her má vend koma í.

Ein glasbrúgv millum stovnarnar báðar eigur at koma heilt skjótt, tí sjálvandi eigur universitetsundirvísing í nátturufakum eisini at verða á Ilisimatusarfik, og tað gerst ikki uttan í samstarvi við Grønlands naturinstitut. Her eru helst enn smá kongaríki til og ein støða, sum treingir til at mýkjast og mennast. Men einki er at ivast í, at tað eisini her kemur at fara fram ein samansjóðing í nærmastu framtíð, og so koma tey við Ilisimatusarfik eisini at fáa náttúruvísindaligar útbúgvingar.

Bókasavnið er stórt og rúmligt

Hilsen fra Færøerne

Ved Ilimmarfiks indvielse, Nuuk, 7/3-2008

Højtærede kulturministe Tommy Marø, kære rektor, og alle ansatte i det nye Ilimmarfik.

Jeg er ked af ikke at være i Nuuk i dag for at deltage i dagens store, kulturelle højtidelighed, nu I skal tage Jeres nye lokale Ilimmarfik i brug. Forholdene er sådan, at det lader sig simpelthen ikke praktisere at tage afsted lige nu. Det må vente til en anden gang.

Derfor denne lille hilsen.

Hjertelig til lykke med dagen!

Jeg tror, at alle færinger er enige med mig, når jeg siger, at for Færøerne og færinger har Grønland længe været færingernes 'åbne universitet'.

Det var til Grønland, de unge færinger tog afsted, når de skulle udfordre sig selv og møde verden.

Det var på fiskeri ved Grønlands kyster, at de mange unge færinger tog afsted, mens de gjorde sig tanker om, hvordan de skulle forme deres fremtid. Det var her hos Jer, at en stor del af den færøske ungdom forberedte sig til livet, det var her de forsøgte at etablere sig et ståsted i livet. Et ståsted, som kom til at have en enorm betydning for Færøernes eksistens. Det siger vi Jer tak for i dag.

Grønland var i mange år det land i verden, der stod en færing nærmest. Denne forbindelse og denne fornemmelse er ikke ny, men den har udviklet sig langsomt op igennem historien, således at vi i dag, rent mentalt, forstår hinanden meget bedre, end hvis talen var om to vidt forskellige og tilfældige lande et eller andet sted i verden.

. I håbet om at Ilisimatusarfik fortsat vil stå for det 'åbne universitets' tanker, vil jeg på Færøernes landsstyres vegne ønske det grønlandske samfund held og lykke med dette vigtige trin indenfor udviklingen af uddannelse- og forskningssektoren. Hjertelig til lykke med dagen!

Kristina Háfoss,
landsstyrekvinde for uddannelse, forskning og kultur